

«هایلایت» با گذشت بیش از دو سال از اکران در بخش سودای سیمرغ سی و ششمین جشنواره فیلم فجر، سرانجام به‌صورت آنلاین و در شرایطی که کرونا همه جنبه‌های زندگی را تحت تأثیر قرار داده است به اکران عمومی رسید. از آنجایی که سوره فیلم، خیانت یک مرد و زن به همسرانشان است، همان زمان و پس از اکرانش در کاخ رسانه، حساسیت برانگیز شد و شب جنجالی را برای شرکت کنندگان در نشست خبری فیلم رقم زد. برخی معتقد بودند که فیلم غیرت مرد ایرانی را زیر سؤال برده است اما سازندگان فیلم آن را قبول نداشتند و از نگاهی به دور از خشونت و مداراگرانه فیلم به مسأله خیانت دفاع کردند. اصغر نعیمی، کارگردان فیلم همین حالا هم می‌گوید: «مسأله این فیلم به چالش کشیدن غیرت نبوده و نیست بلکه مواجهه متفاوت با موقعیتی ملتهد در زندگی، واکنش مسالمت‌آمیز و مفاهمه موقعیت، مدنظر ما بوده است.» او نویسنده، منتقد و فیلمسازی است که تجربه سریال سازی و کار کردن با تلویزیون بویژه در ژانر طنز اجتماعی را در کارنامه خود دارد، از اواسط دهه ۸۰ فیلم‌هایی چون «سایه‌های موازی»، «سلام بر عشق»، «استوا»، «بی وفا» و «هایلایت» را ساخته و فیلمنامه‌های «آپاچی»، «هایلایت»، «آس و پاس»، «مستانه» و «زندگی خصوصی» را هم نوشته است.

بلکه مواجهه متفاوت با یک موقعیت ملتهد در زندگی، واکنش مسالمت‌آمیز نسبت به آن و مفاهمه موقعیت بود. تلاش کردم بگویم می‌توان صاحب غیرت، تعهد و وابستگی بود و در زمان هجمه از واکنش خشونت‌آمیز جلوگیری کرد. ما می‌توانیم رنج بکشیم اما این رنج را به عصبانیت تبدیل نکنیم. کاری که سعید، شخصیت اصلی مرد فیلم انجام می‌دهد. او عمیقاً رنج می‌کشد و رنجی که می‌کشد ناشی از آسیب و حمله به غیرت و مردانگی او است اما با تمام مشکلات سعی می‌کند به شکلی متفاوت واکنش نشان دهد.

■ نگران برداشت‌ها یا فضوات‌های احتمالی درباره این سوره نبودید؟
فکر می‌کردم این رویکرد چالش ایجاد کند اما شد ولی من کاملاً عاقلانه به نوشتن داستان بر این مبنا فشاری کردم و مایل بودم تا حدودی از منظر ایده‌آلیستی به موقعیت نگاه کنم. شاید واکنش‌ها در این فیلم، واکنش قابل انتظار آدم‌های عادی در این جامعه نباشد اما من علاقه‌مند بودم که فیلم نوعی پیشنه‌ها باشد به افراد جامعه، به این معنا که می‌توان این گونه هم به مسائل نگاه کرد. برای من گفته شخصیت لیلی با این مضمون که «ما نباید مثل آنها بشویم» بسیار اهمیت داشت. حتی می‌توانم بگویم اصلی‌ترین دلیل و انگیزه‌ها برای نوشتن داستان، صحبت درباره موضوع به این نحو بود؛ اینکه ما می‌توانیم در برابر بدی‌هایی که به ما می‌شود یا واکنش‌های بدی که مشاهده می‌کنیم شکل دیگری رفتار کرده و شبیه آدم روه‌بر نباشیم. این انتخاب، انتخابی عاقلانه و آگاهانه بود که رفتارهای واکنشی را بر پایه تعقل و مدارا به نمایش بکشیم.

■ تلاش شما در این زمینه قابل تقدیر است. البته در جامعه ما همیشه این توقع از زنان وجود دارد که در برابر خیانت‌های همسر خود، منطق و صبوری خرج دهند و ببخشند اما در طرف مقابل، وقتی زنی در چنین موقعیتی قرار می‌گیرد و اشتباه می‌کند دیگر مسأله گذشت و بخشش همسر مطرح نیست و این نگاه را حتی زنان هم نسبت به زنان ندارند و نمی‌پذیرند. هنوز هم برخی، مردی را که با این مسأله انسانی‌ترو منطقی‌تر برخورد کرده است بی غیرت خطاب می‌کنند و انتظار خشونت و تنبیه بیشتری دارند. بله. من این واکنش را حتی از مخاطب‌های خاتم هم دیدم که انتظار برخورد خشن مرد را داشته‌اند. بسیاری هم البته درباره این فیلم و مسأله غیرت، دچار سوءتفاهم هستند در صورتی که مسأله و موضوع اصلی در «هایلایت» موضوع غیرت مردانه نبوده است و هیچ وقت نخواسته‌ام بین غیرت مرد و موقعیتی که در آن گرفتار شده است چالش ایجاد کنم، بلکه موضوع اصلی مدنظر من در این فیلم، پرداختن به مقوله تفاهم و گفت‌وگو بوده. ما در دورانی زندگی می‌کنیم که نیازمندیم بیش از اینکه واکنش‌هایمان به غریزه‌ها و بر اساس چیزی که تا به حال به آن عادت کرده‌ایم متکی باشد بر پایه تعامل، گفت‌وگو و تلاش برای فهمیدن موقعیت شکل بگیرد. معتقدم در هر شرایطی می‌توان واکنشی عاری از خشونت نشان داد و هر مرد می‌تواند بر اساس غیرت تصمیم بگیرد اما این تصمیم به رفتار خشونت‌آمیز منجر نشود. بنابراین مسأله این فیلم به چالش کشیدن غیرت نبود

■ گفت‌وگو در ارتباطات انسانی برای رسیدن به درک متقابل و اثرات نبودن آن مسأله بسیار مهمی است و اتفاقاً فارغ از کیفیت، در آثار شما هم این موضوع ملموس است. در سایه‌های موازی تأکید بر درم خوردن فاجعه و رسیدن به یک بن‌بست عاطفی به دنبال نبود گفت‌وگو و شفاف بود و در فیلم هایلایت به تأثیر گفت‌وگو و درک میان طرفین پرداخته شد. از طرفی روابط عاطفی همیشه برای شما اهمیت داشته است به عنوان مثال در هایلایت مردی متوجه اشتباه همسرش شده است اما همچنان به او عشق

گفت‌وگو با اصغر نعیمی، نویسنده و کارگردان فیلم «هایلایت» که پس از دو سال در سینمای آنلاین اکران شده است

داستان تناقض‌های یک مرد متفاوت

سعی در پنهانکاری دارد و به‌عنوان یک مرد اصلاً نمی‌خواهد نشان دهد که همسرش به او خیانت کرده. شخصیتی که تعریف کردم تمام رفتارهایش، متفاوت است و بعضی مواقع تناقض هم دارد، این تناقض طبیعی است و به خاطر شرایطی است که در آن گیر کرده.

■ بازیگران هایلایت را بر چه اساسی انتخاب کردید؟
از سال‌ها پیش می‌خواستم با پژمان بازی کار کنم بویژه اینکه جزو دوستان خوب من هم هست. چند بار قرار بود کار کنیم به‌خاطر مشغله‌هایی که داشت پیش نمی‌آمد، اما زمانی که خواستیم این فیلم را بسازیم فرصتی بود و می‌توانست بازی کند بنابراین من هم از همکاری با او استقبال کردم. بسیار بازیگر باهوشی است و خیلی ایده‌های خوبی دارد و کار کردن با او بشدت لذتبخش است. اجرای بسیار درست و دقیقی هم از این شخصیت ارائه دادند. در واقع بازی پژمان در هایلایت یک بازی دشوار و کنترل شده است. این گونه بازی‌ها برخلاف بسیاری از نقش‌ها که جلوه بیرونی دارند، بیشتر متکی بر کنترل است و انتقال حس صرفاً از طریق نگاه و زبان بدن کار بازیگر را دشوار می‌کند. پژمان انرژی زیادی گذاشت و من هم از نتیجه کار راضی هستم.

■ بازیگران دیگر هم به دلیل تناسبی که با نقش داشتند، انتخاب شدند. البته تلاش کردیم بتوانیم از هایلایت از بازیگران توانا که چهره‌های جدیدتری هستند هم استفاده کنیم
بنابراین به ترکیب فعلی رسیدیم. این ترکیب جواب هم داده و مخاطب با آن ارتباط برقرار کرده. اشکالی که در سینمای ما وجود دارد این است که سال به سال امکان فرصت دادن به هنرپیشه‌های مستعد و چهره‌های تازه و بکر کمتر می‌شود. هنرپیشه‌هایی که می‌توانند نقش‌های دشواری را بازی و جایگاه خود را پیدا کنند ناخودآگاه به دلیل ساختار صنعتی سینمای ایران، متأسفانه، جایی مانند در حالی که قبلاً این فرصت و موقعیت خیلی راحت‌تر برایشان پیش می‌آمد. امیدوارم شرایطی ایجاد شود که نسل جدیدی از بازیگران مستعد به سینما وارد شوند و بتوانند سینمای ایران را دچار تغییر و تحول کنند.

■ لزوم حضور برادر و همسر برادر کوروش در فیلم چه بود؟ فکر می‌کنی واقعاً نبود آنها هیچ اتفاق خاصی در روند فیلم نمی‌افتاد و خیلی راحت حتی می‌شد این دورا حذف کرد.

درام با نبود اینها خیلی عریان می‌شد. ما نیازمند شخصیت‌هایی بودیم که بخش‌هایی از داستان را از منظر آنها ببینیم و پیش ببریم. در واقع کارکرد این شخصیت‌ها در درام ما این بود که به‌جای مخاطب واکنش نشان دهند، بنابراین حذف آنها ممکن نبود و وجودشان در قصه، ضروری است. البته که از همان ابتدا مایل بودم قصه مینی‌مال باشد و آدم‌های اضافی را حذف کنم اما نمی‌توانستم این‌طور فکر کنم که در جامعه‌ای که ما در آن زندگی می‌کنیم زنی، شوهرش روی تخت بیمارستان باشد اما از خانواده شوهرش کسی همراه او وجود نداشته باشد. یا مثلاً مردی که همسرش تصادف کرده است در بیمارستان تنها باشد و خانواده زنش در این ماجرا حضور نداشته باشند. بنابراین تمام اینها برای رنگ آمیزی درام و ساختن یک موقعیت طبیعی به کار ما می‌آمد.

■ نسخه‌ای که حالا از فیلم هایلایت به صورت آنلاین نمایش داده شده، با نسخه‌ای که در فجر بود چقدر تفاوت دارد، فکر می‌کنی قبلاً هم گفته بودید که اگر نیاز باشد اصلاحاتی انجام خواهد شد؟
نمایش فیلم در جشنواره فیلم فجر و بازخوردهایی که گرفتیم باعث شد بعد از جشنواره روی مونتاژ و ریتم فیلم کار کنم. تغییراتی انجام دادم که مثبت هم بود و در حال حاضر نسخه‌ای که وجود دارد با نسخه اول مقدار تفاوت دارد و بخصوص از نظر ریتم قدری سریع‌تر و بهتر شده است.

تناقض‌ها در وجودش شکل می‌گیرد. اتفاقاً در فیلمنامه و فیلم هم این جزئیات رفتاری خیلی کنترل شده است، مثلاً کاراکتر سعید با برادر نسرين به دلیل رابطه زمخت مردانه‌ای که دارند خشن‌تر برخورد می‌کند و آنجاست که کنترل خود را از دست می‌دهد و عصبیت نشان می‌دهد ولی با لیلی به‌خاطر احساس همدردی مشتری که دارند تلاش می‌کند مدارا کند، نقشه بکشد و افکار خود را با او جلو ببرد. در مورد پدر همسرش هم به دلیل حفظ احترام پیرمرد و هم صدمه ندیدن غرورش

را توضیح دهم اما خیلی مایل نبودم که به فیلم ابعاد اجتماعی مشخص یا به این آدم طبقه یا شناسنامه مشخصی دهم. عاقلانه این کار را نکردم چون می‌خواستم قصه را به موازی تأکید بر درم خوردن فاجعه و رسیدن به یک بن‌بست عاطفی به دنبال نبود گفت‌وگو و شفاف بود و در فیلم هایلایت به تأثیر گفت‌وگو و درک میان طرفین پرداخته شد. از طرفی روابط عاطفی همیشه برای شما اهمیت داشته است به عنوان مثال در هایلایت مردی متوجه اشتباه همسرش شده است اما همچنان به او عشق

اکران آنلاین انتخاب بین بد و بدتر بود

هنوز چند ساعتی از اکران آنلاین فیلم هایلایت نگذشته بود که چند شبکه ماهواره‌ای آن را نمایش دادند؛ حرکتی که ضربه بزرگی به تهیه‌کننده می‌زند چون قانون کپی‌رایت رعایت نمی‌شود و داندلود غیرقانونی مربوط به نبود فرهنگ‌سازی است. افرادی به صورت غیرقانونی فیلم را برای داندلود می‌گذارند و عده‌ای هم به شکل غیر قانونی داندلود می‌کنند که به اعتقاد من این عین دزدی است. به همین دلیل فکر می‌کنم که ای کاش برای اکران آنلاین در سینمای ایران زیرساخت‌های مناسبی آماده می‌شد تا فیلم‌ها بتوانند از آب باریک‌ای که وجود دارد، درست استفاده کنند. اکران آنلاین چندان اوضاع جالبی ندارد و در واقع انتخاب بین بد و بدتر است. پس از دو سال که از اولین اکران هایلایت در جشنواره فیلم فجر گذشته بود، اگر آن را اکران نمی‌کردیم فیلم قدیمی می‌شد. بنابراین بین بد و بدتر بد را انتخاب کردیم. شرایط راضی‌کننده‌ای نیست اما به کامنت‌ها و بازخوردهای خوبی که از مردم می‌گیریم، دلخوش هستیم. اغلب فیلمنامه‌های زیادی به دفتر ما فرستاده می‌شوند، زمانی هم که اصغر نعیمی فیلمنامه هایلایت را برایمان فرستاد، همین‌طور بود و فیلمنامه زیاد داشتیم اما از همان ابتدا قصه هایلایت برایم جذاب بود. در ایران فیلم‌های زیادی با موضوع خیانت مرد به زن ساخته شده بود اما درباره خیانت زن به مرد فیلم ساخته نشده بود اگر هم ساخته شده بود در لایه دوم و سوم فیلم و در حاشیه کار بود آن هم در شرایطی که این مسأله در اجتماع وجود دارد و اگر آن را کتمان کنیم خودمان را گول زده‌ایم. این سوره با سوره تمام فیلمنامه‌ها تفاوت داشت و می‌توانست حساسیت‌برانگیز باشد از این نظر که چقدر راحت یک لغزش و اشتباه می‌تواند خانمان‌سوز باشد. منتها عده‌ای همیشه عادت دارند بخشی از فیلم را بیرون بکشند و بگویند با فرهنگ ما سازگار نیست در حالی که ما به عنوان تولیدکنندگان فیلم وظیفه داریم دردهای اجتماع را نشان دهیم. البته قرار نیست آن را درمان کنیم بلکه آن را نشان می‌دهیم تا مردم و حکومت، راهکاری برای آن پیدا کنند. هایلایت فیلم شریفی است که با بودجه کم (زیر یک میلیارد تومان) ساخته شده است و این عدد و رقم معقول است اگر چه در طول کار و تولید با تنیم حرفه‌ای روبرو بود. متأسفانه در نتیجه ریل‌گذاری‌های اشتباه سیاستگذاران توجه به این سوره‌ها کم است و پخش‌کننده‌ها ترجیح می‌دهند آثاری را زودتر به مرحله اکران برسانند که با اصطلاح خودشان خوب می‌فروشد؛ آثاری که از اینستاگرام وام گرفته و بشدت سلیقه‌ی مردم را تغییر داده است. نمی‌دانم چه خصوصیاتی در مردم ایران وجود دارد یا چه تبلیغاتی علیه سینما صورت گرفته است که با آن این‌طور برخورد می‌شود، مثلاً در همین روزها صفا‌ها برای بستوران، باشگاه، مترو، فیمپ بنزین‌ها شلوغ است اما گویا تنها جایی که قرار است مردم در آنجا به کرونا مبتلا شوند، سینما است. این موضوع هم جای تحقیق دارد و جامعه‌شناسان باید به آن پاسخ دهند که چه چیزی باعث شده است که مردم ایران با سینما قهر کنند؛ در همین شرایط فیلم‌هایی که اکران شده فیلم‌های خوبی بوده است مثل شنای پروانه که پس از دو یا سه هفته اکران با دوتا سه‌سایه نمایش داده می‌شد. حال بسیاری از مشاغلی که به شکل مستقیم یا کروناتر ارتباط دارند خوب نیست اما حال سینما از همه بدتر است و معتقدم برای ادامه حیات نیاز به کمک، شوک و یارانه دارد.

لیلی رازندگی کردم

آزاده زارعی
بازیگر

یکی از خصوصیات اصلی فیلمنامه هایلایت، زن محور بودن آن است که در شرایط کنونی سینمای ایران کمتر پیش می‌آید. از همان زمان که فیلمنامه را خواندم این موضوع برایم مهم بود. از زمان تولید تا زمان فیلمبرداری هایلایت، حدوداً دوماه برای کار کردن روی نقش زمان داشتم. با جلسات دورخوانی که در دفتر آقای سالور برگزار می‌شد، هر چه بیشتر به کاراکتر لیلی نزدیک شدم تا جایی که اگر دیگر برایم نقش نبود و آن را در زندگی روزمره، زندگی می‌کردم و این اتفاق در ایفای نقش به من خیلی کمک کرد. وقتی قرار است نقشی را بازی کنم در مرحله اولیه خوب به آن فکر می‌کنم، از دور نگاهش می‌کنم، بعد به خود نزدیکش می‌کنم و وقتی در وجودم نشست، نوع حرف زدن، نوع رفتار، نوع راه رفتن و کاراکتر ناخودآگاه در وجود من نمود پیدا می‌کند. دیگر خودم نیستم و نقش مرا هدایت می‌کند چون در قالب فکر و جسمم نفوذ کرده است. شاید توضیح اینکه اولین بار چه تصویری از نقش لیلی در هایلایت داشتم کمی سخت باشد ولی اولین باری که فیلمنامه را خواندم، بشدت نقش لیلی را دوست داشتم؛ نقش ساده‌ای نبود و می‌دانستم که برای رسیدن به آن باید زحمت زیادی بکشم. خوشبختانه مخاطب سینمای ایران مخاطب باهوشی است و تفاوت میان فیلم خوب و بد را راحت تشخیص می‌دهد. در این چند روز که فیلم به صورت آنلاین اکران شده است، کامنت‌های بسیار خوب و امیدوارکننده‌ای از مردم دریافت کردم و در مجموع فکر می‌کنم مجموعه فیلم و بازی‌ام در آن مورد پسند واقع شده است. البته ممکن است سلیقه بعضی‌ها این سبک فیلم‌ها نباشد و صرفاً بخش سرگرمی فیلم برای آنها مهم باشد که من به آنها هم احترام می‌گذارم. اساساً در هر کشوری بنا به فرهنگ‌ها و مدل زندگی در آن نیاز به ساخت فیلم با سوره‌های اجتماعی و مضامین اینجینی دارد که نیازهای فکری و فرهنگی آن جامعه را برطرف کند و کشور ما هم از این موضوع مستثنی نیست.

